

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemati velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravnništvo in ekspedicija, Stolni trg št. 6, poleg „Katoliške Bukvarne“.

Oznaniila (inzerati) se sprejemajo in velja trispotna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 138.

V Ljubljani, v ponedeljek 20. junija 1892.

Letnik XX.

Obrtniški nadzorniki.

V dunajski državni tiskarni izšlo je nedavno na svetlo obširno poročilo, katero se je tudi nam doposlalo, poročilo c. kr. obrtnih nadzornikov o njih delovanju leta 1891. To poročilo je sestavil po posamičnih podatkih centralni obrtni nadzornik, ministrski svetnik dr. Fr. Migerka.

To izvestje nam pové, da je bilo v minoletem letu: 1 osrednji ali centralni obrtni in 16 obrtnih nadzornikov, katerim je bilo pridelenih 14 pomožnih uradnikov ali asistentov. V minoletem letu izkazuje izvestje 6184 industrijskih obrtov s 316.834 delavci. Izkaz o njihovem delovanju je precej obširen: 3712 slučajev imeli so obrtni nadzorniki obravnavati uradno, večkrat so pa tudi reševali te zadeve pismeno.

Po vseh industrijskih zavodih je skoro povsem normalna delavna doba 11 ur, samo v dunajskem okolišu v tisoč tovarnah dela nad polovico delavcev (61,7 odstotkov) samo po 10 ur. Pravica, delati čez normalno dobo, se je dovolila v 582 slučajih. Obrtni nadzorniki uradujejo tudi kot razsodniki in posredovalci med delodajalcem in delavci, oni poravnajo na obeh straneh, oni delujejo na to, da nastane med gospodarjem in delavcem prijateljsko občevanje in odnošaji. Radi tega nadzorniki vsprejemljajo pritožbe in tožbe bodi si od delavcev, bodi si od tovarnarjev, tožbe in pritožbe pretresavajo in jih razsojajo bodi si v prospeh tega ali onega. Takih pritožb je bilo izročenih v minoletem letu 5313; le teh se je ugodno rešilo v prospeh delavcev v 1585 slučajih.

O štrajkih in njih uzrokih obseženo je v tej razpravi vse nadrobno. „Zopet so se uverili nadzorniški uradi“, tako slóve občno poročilo, „da so podjetniki še le valed štrajka prišli do spoznanja o obstoječih nerednostih in neprilichnostih. Razumnemu in v mnogih slučajih jako potrpežljivemu postopanju obrtniških nadzornikov posrečilo se je čisto poslednjim, da se je ustavljenje dela v mnogih slučajih zabranilo, bodi si da je gospodar dovolil delavcem

koncesije, bodi si da je delavec prijenjal v svojih zahtevah in terjatvah.“

Gledé na zvišanje mezde se je delavcem malokdaj ugodilo in po velikih štrajkih je navadno ostalo vse pri starem, kakor poprej; doseglo se ni nič in čisto so nastali za delavce še neugodnejše razmere ko poprej. Poročilo obrtnih nadzornikov omenja tudi, dasi nekoliko površno, osnovo zavarovalnic zoper delavske nezgode, in konečno obsega nekaj predlog gledé na založenje delavskega lista, v katerem naj bi se objavljale pritožbe in želje delavcev, kajti s tem bi se zabranile mnoge razprtije in njih slabe posledice.“

Poročilo obsega konečno nekako prošnjo do trgovinskega ministra, naj gledé na važnost in pomen obrtnih nadzornikov in gledé na njih veliko delokrožje pomnoži število nadziralnih uradnikov, da bodo mogli zadoščati svojemu prevažnemu poklicu, ker je v obče treba pismenega posredovanja ali pismenega poslovanja v njih uradovanju.

Istina je, da 31 uradnikov ne zadošča 6184 obrtnim zavodom, ali treba pomisliti, da so v tem številu obseženi tudi mali zavodi, kjer je postopanje obrtnih nadzornikov nepotrebno, ali se zahteva le v redkih slučajih. Ako se pa uvaža, da so troški z uradnim obrtnim osebjem znatni, da časih ves aparat nadziralnih uradnikov nima ničesa opraviti, zdi se nam ta zahteva do trgovinskega ministra neutemeljena.

To poročilo pa ne obsega neke stvari, katere je po našem mnenju še najvažnejša. Izvestje molči o nedeljskem počitku, ne pové nam, ali se je delavcu morda samo v posamičnih zavodih dovolilo, da je mogel ustrezati dolžnostim svojega verskega prepričanja, o tem v poročilu ne stoji ni besedice.

Leta 1889 izdal je na svetlo poznati katoliški tovarnar na Francoskem Leo Harmel spis: „Catechisme du Patron.“ Umestno bi bilo, ko bi ta katekizem prišel v roke vsem delodajalcem. Leo Harmel podaje v njem v obliki vprašanj in odgovorov načela in nazore, po kojih upravlja svoje lastne tovarne že nekoliko desetletij; na tej podlagi dospel

je sam do blaginje, delavci njegovi pa do zadovoljnosti in sreče.

„Kaj pa je patron (tovarna)? tako vpraša Lev Harmel takoj v začetku svojega katekizma. „Da moremo pomen besede patron“, tako odgovarja, — „dobro pojmiti, pomislimo, da je ta beseda v zvezi z latinskim „pater“, — „oče“. Patronat je torej nekaka oblika očetovstva. Med patronom in delavcem je slično razmerje, kakor med očetom in otrokom“. — Iz tega posebnega poklica patronovega izvirajo nastopne njega dolžnosti: odgovoren je za dušni in telesni blagor svojih delavcev. Povsem pravno utemeljuje to Harmel, sklicujoč se na osnovo tovarnen. Pred 60 ali 80 leti izvrševali so se obrte v rodbini, obrti prehajali so od očeta na sina; sin se je izučil rokodelstva na očetovskem domu pod očetovim nadzorstvom. Odraščujoče dete ostalo je člen rodbine, uživalo je pravice in prednosti rodbinske vzgoje.

Tovarne in stroji odpravili so te odnošaje, par in elektrika razvozljala sta tudi rodbinske vezi. Tovarnar je vzel dete v tovarno, odtujil rodbinskemu ognjišču. Izvestno in naravno nastaja iz tega tovarnarju dolžnost, skrbeti za otroka, paziti, da ga ne pokvarita neverstvo in nenravnost, katere se vselej in povsodi nahajata, kjer je mnogo ljudij vkupe. Zanemarjanje teh dolžnostij provzroča večinoma npravno bēdo med tovarniškimi delavci.

Mnogo je katoliških tovarnarjev, kateri so mnenja, da niso odgovorni za duše svojih delavcev. Neki tak tovarnar, opozarjan in pozivljan, naj uvede v svoji tovarni take blagodejne naprave, kakersne je uvel Harmel v Val des Bois, je odgovoril: „To ni možno, jaz nisem nikoli v tovarni svoji, a imam vodjo, ki ni naklonjen veri“. — „Vzemite v službo torej drugega vodjo“. — „Kak dobiček bi pa potem imel od svoje tovarne?“ Ali je poslednje vprašanje utemeljeno, da tovarnarja oprosti njega dolžnostij glede delavcev? Gotovo ne! Tovarnarji seveda se za to še brigajo ne; tu tiči vsa ovira. Brez ljubezni do Boga je tovarnarjevo sree neobčutljivo in kamenito do delavca v sebičnem hrepenenju po bogastvu.

LISTEK

Katoliško vseučilišče.

(Govoril pri slavnostni akademiji ljubljanskih bogoslovcev J. R.)

Milostljivi gospod knez in škof, slavna gospóda!

Prvi govornik je kratko narisal, kako se je porodila misel katoliškega vseučilišča v Avstriji. Bliškoma je prešinila vse misleče katoliške kroge. Saj je pa tudi to ideja, za katero se lahko zanima vse katoliško prebivalstvo, ogrevajo vsi narodi avstrijski, navdušujejo skupno osiveli katoliški bojovníki in — neizkušeni mladenči. Zato se drznem govoriti tudi jaz. Ne pristojta se mi sicer razpravljati, ali nam je treba katoliškega vseučilišča v katoliški Avstriji. Če ni opravičena želja in težnja, potem so se motili katoliški možje, ki so sprožili to lepo misel na II. katoliškem shodu v Lineu, motili škofje, linški, solnograški, briksenški, ki so vernikom v pastirskih listih nujno priporočali društvo, motili vsi avstrijski škofje v zadnjem skupnem pastirskem listu, motili so se sv. Oče sámi, ki so potrdili in blagovolili podjetje. Pravemu katoličanu je stvar jasna, če bi je tudi ne razumel. Zato jaz danes ne razpravljam, ne sodim, ne poprašujem, ne odgovarjam. V duhu

gledam že zgrajeno stavbo vseučilišča, zrem njegov dobrodejni vpliv v širni Avstriji. To hočem naslikati, kako nam bo gojilo pravo vedo, vzgajalo katoliške može, vzgajalo avstrijske može. Katoliška veda, katoliški možje, avstrijski možje to so nazori in vzgojni smoter katoliškega vseučilišča.

I.

Pred 300 leti je pisal slavni filolog Skaliger: „Vsak dan vidim mnogo ljudi, ki so pridni, pa malo resnicoljubnih učenjakov, med učenjaki malo duhovitih, med polu-izobraženci malo dobrih in tako je veda, ta velika tolažnica človeštva, izpremenila se mu — v šibo.“ Da bi živel mož, humanist, pač bi sodil še ostrejše. Veda, hčerka nebeska, ki je tako zvesto služila veri in vodila k Bogu, tira sedaj neusmiljeno v pogin človeštvo, grabeč mu vero in pravnost. A nikjer se ni tako bohotno razrasla, kakor v naši ljubljani Avstriji. Kakor jeseni livade, ko jih je pokosil pridni ratar, porodé mahoma višnjekastih blelih cvetk, ki životarijo še v pozno jesen, — tako se tudi pri nas prikazujejo čudne cvetke novošegne modrosti, potem ko so drugod že zdavnej odevele, da cveto tu pri nas v drugo, poznejšo pomlad. Sibko stebelce se jim tu zravna in

usehli lističi jim zopet ozelene in upala čašica se jim vspne in zopet zró tako ponosno v svet in kraljuje, ker drugih lepših tovaršic ni. Pri nas se brezverska veda oživlja, vstaja — zmaga. V začetku stoletja se je le gibala, kmalu se ni samo gibala že je besedovala, ni še dolgo besedovala — že je gospodovala sedaj kraljuje! Glavno zavetišče so ji pa naša vseučilišča. Od tod prodira dalje in dalje.

Mladenci, ki so se izobraževali v tej vedi, jo širijo kot može med ljudstvom, kjer delujejo v svojem poklicu, časniki pobirajo paberke, ki padajo s te bogato obložene mize, pisatelji in pisaci jo podajajo v lepi obliki poluomkancem. Tako prodira ta laživeda dalje in dalje in kolikor bolj prodira, toliko bolj se umikata vera in pravnost. Kaj nam storiti? Ali naj jo preziramo, ker rodi tako slabe sadove, ali naj zahtevamo, da se je sleherni katoličan ogiblje, kakor strupenega gada? Nemožno. Prezirati je ne moremo, ker tako bi prepustili sovragu bojno polje. Ko je zapel vojni rog, ne gre orožja metati proč. Prezirati ne moremo svetne vede, ker poznamo svoje tradicije. Kaj poreče vsa ona dolga vrsta katoliških mož vseh časov, ki so tako lepo spajali vero in vedo, razodetje in lastno

Kakor vsaka družba, imeti mora tudi delavska rodbina časno in večno blaginjo svojih členov kakor tudi človeške družbe za načelo. To občno načelo pa more doseči samo tedaj, če: 1. varuje naravne in nadnaravne pravice domače rodbine; 2. ako neguje in pospešuje podstave družbinskega reda.

Iz tega je razvidno, kako resno pojmi Harmel razmerje med tovarnarjem in delavcem. — „Mi, to je tovarnarji, moramo se odločno vrniti k veri. Samo ona more korenito rešiti socialno vprašanje. Ona nas uči, da je Bog nebes in zemlje tudi Bog tovarne, in da ima pravico, da se njega zakoni ohranijo in spoštujejo tudi v tovarni“. Iz tega nastaja tovarnarjem trojna dolžnost: Skrb za delavčevo dušo, njega telo in rodbino.

Sveda ni možno tovarnarju, da bi sam pri najboljši volji izvršil vse to, on potrebuje pomoči, in ta pomoč, pravi Harmel, so: verska društva, ona so jedino sredstvo, s kojimi bi se mogla dobro upravljati delavska rodbina.

Politični pregled.

V Ljubljani, 20. junija.

Notranje dežele.

Štajerska narodno-nemška stranka misli sklicati velik shod svojih somišljenikov v Gradec, da se posvetojejo o sedanjem položaju. Plenarjevi stranki to posebno ne ugaja, ker se boji, da se bode v Gradcu kaj sklenilo, kar židovskemu liberalizmu ne bode prav ugajalo. Štajerski Nemci že dolgo hodijo radi svoja pota v veliko nevoljo zedinjene levice. Baš zadnji čas je bil tudi precejšen prepir mej štajerskimi nemškimi listi in mej glasili nemške stranke na Češkem. Štajerska glasila so očitala, da češki Nemci gledajo le ná-se in vsi njih delovanje se suče okrog sprave, katera druge avstrijske Nemce kaj malo briga. — Celjski poslanec dr. Foregger je strašno nevoljen. Če se nemški liberalci in nacionalci ne sporazumijo v varstvo nemštva na Spodnjem Štajerskem, bode bajé odložil mandat. Parlament z njim pač ne bode nič izgubil.

Vrejenje valute. Valutni odsek v osemih dneh konča svoje delo, ako bode podrobna vprašanja stvarno razpravljali in ne bodo govorniki vedno iz podrobne debate nazaj posegali v generalno.

Ogersko. Pri podrobni debati o budgetu finančnega ministerstva je ogerski finančni minister dal kaj nepovoljno pojasnilo zastran živinske soli. Dosedaj se še ni našlo sredstvo, da bi taka sol za ljudi ne bila porabljava. Država bi zgubila kaka dva milijona, katerih bi ne mogla pogrešati. Zastran prodaje državnih posestev se je minister izjavil, da se tista posestva, ki so pripravna za kolonizacijske namene, ne bodo prodala, temveč se prepusté poljedelskemu ministerstvu. Budget je sedaj tudi v podrobni debati rešen in finančni minister je predložil finančni zakon iz katerega razvidimo, da bode preostanka 14.725 gld., kateri bode pač v končnem računu še izginili.

Vnanje države.

Srbija. Volitev novega regenta na mesto umrlega generala Protića bode v novembru ali decembru. Največ upanja voljen biti bi imel Pašić. Ker bi pa potem ne mogel več voditi radikalne stranke, bode se najbrž kandidaturi odrekal. Radikalci bi težko dobili kacega drugega sposobnega voditelja. Regentje se pa v strankarske zadeve ne morejo mešati.

umovanje? Kaj poreče oni prvak katoliški, ki iz svoje lastne skušnje pravi: „Dum saecularibus litteris instrui mur, in spiritualibus adjuvamus.“ Ne, mi se ne bojimo moderne, brezverske vede, ne sovražimo je, le obžalujemo njeno kriva pota in čutimo dolžnost, da z vso silo zaprečimo njen pogubni vpliv. To pa moremo le doseči, če gojimo dobro vedo in jo z vso silo razširjamo.

Hvala Bogu, še šteje dokaj zastopnikov, še se ni pretrgala vez katoliških tradicij tudi pri nas. Katoliška veda ni izumrla. Oživiti jo je treba, poudarjati, prodajati. In to vedo bo gojilo katoliško vseučilišče. Zastopalo bo vedo, ki bo vodila k Bogu in ne odvajala od njega. Ona ne bo napihovala učence in učitelja, da bi gradila stolp, vspenjajoč se v nebo in ponavljala delo titansko. Brezbožna veda razdira, zanika, tlači vse v brezno brezmejnega nihilizma — katoliška veda na našem vseučilišču bo zidala in hranila, kar je prejela hvaležno od naših pradedov. Brezverska veda išče rezultatov in jih proglašá za to, da veljajo, — katoliška bo opozarjala na nje, ker veljajo. Tako vedo, vedo katoliško bo zastopalo in širilo katoliško vseučilišče. To je njegova prava naloga in poklic.

(Konec sledi.)

Belgija. Jutri so ožje volitve za belgijsko zbornico in senat. Te ožje volitve so velikega pomena. Dvotrejinska večina z njimi konservativna stranka ne bode dobila, ali če zmaga, je pričakovati, da se nekateri zmerni liberalci odločijo za konservativni načrt premembe ustave, da tako preprečijo občno volilno pravico. Zmerni liberalci se občne volilne pravice bolj bojé, nego konservativci. Radi se bodo mnogi s konservativci zavezali, da preprečijo nakane radikalcev. Če se uvede občna volilna pravica, bode pri volitvah zmagali ali konservativci ali pa socialni demokratje. Od kapitalistične liberalne stranke potem skoro nikdo ne pride v zbornico. Socialnih demokratov se pa liberalni kapitalisti strašno bojé.

Francija. Budgetni odsek francoske zbornice je sklenil, da se odpravi 22 škofij in nadškofij, ki neso omenjene v konkordatu; ravno tako odreče svota 400.000 frankov za generalne vikarje in tri milijone za vikarje. Pač pa je odsek dovolil 6000 gld. za izkaze o cerkvenih bratovščinah, njih namenu itd. Mnogim duhovnikom so se odtegnile plače.

Nemčija. Te dni je bil v Draždanah shod saksonskih konservativcev; shod je obiskalo 500 oseb. Shod se je izrekel, da materialistični nazori s svojim vplivom na politično, socialno, gospodarsko in pravno življenje preté državi, družbi in cerkvi, torej obstanku vsega nemškega naroda. Te materialne nazore pa najbolj razširjajo socialni demokratje in židje. Treba si je torej prizadevati, da se omeji židovstvu in socialnemu demokratstvu vpliv in se uveljavijo kristijanski nazori v javnem življenju. Shod se je izrekel, da naj se v kratkem skliče občni zbor konservativcev iz vse Nemčije.

Anglija. Te dni je v Belfastu pod predsedstvom vojvode Albercora bil shod odposlancev grofije ulsterske. Shoda se je udeležilo nad 11.000 oseb. Shod se je izrekel proti irski avtonomiji. Drugače tudi ni bilo pričakovati, ker se je bil v ta namen sklical. Ta shod je najbrž le vladno delo, ki je hotela pokazati, da se je v Ulstru res bati vstaje, če Irska dobi avtonomijo. Shod je bil torej le nekako agitacijsko sredstvo proti liberalcem, ki so za irsko avtonomijo.

Maroko. Govori se, da je Anglija našuntala Kabile, naj se spuntajo, da se bode ona lažje polastila dežele. Položaj v Maroku je kritičen. Španjska vlada je odposlala vojne ladje v Tanger. Za Španjce je sedanjí čas ugoden, ker se Anglija zaradi bližajočih volitev ne more odločiti za noben odločen korak.

Zedinjene države. Jutri se snide v Chikagu shod odposlancev demokratične stranke, da postavi kandidata za predsedništvo republike. Kakor mej republikanci, tako tudi mej demokrati ni jednosti. Nekateri so za Clevelanda, ki je že bil predsednik, drugi so za demokratskega guvernerja v Jowi. Proti Clevelandu so posebno zastopniki iz novojorske države.

Venezuela. Konec vstaji v Venezueli bode blizu tak, kakor je bil v Chile ali pa zadnjikrat v Braziliji. Po mnogih poročilih o vladnih zmagah sedaj izvemo, da so vstajniki v hudem boju popolnoma pobili vladne čete in sedaj gredo proti Bolívaru. Predsednik dr. Palacio se je že odpovedal in predsednik zveznemu svetu dr. Villegas je prevzel eksekutivno oblast. Vstaja je po tem takem imela popola uspeh. V kratkem bode volitev novega predsednika republike.

Izvirni dopisi.

Iz selške doline, 18. junija. Prav veselo znamenje je, da slovenski katoliški shod v Ljubljani dobiva prijazen odmev od vseh slovenskih pokrajin. Ni še zamorila kužna liberalna sapa v slovenskem narodu verskega čuta; pregloboko je pognala vera korenine v jedro narodovo. Tudi v naši dolini z veseljem pozdravljamo napovedani katoliški shod. Pred dobrim tednom so se zbrali nekateri odlični zastopniki ljudstva iz doline ter se izrekli, da hočejo z vso močjo delati na to, da pripomore tudi selška dolina k sijajnemu vspehu bodočega shoda. Tako je prav! Vis unita fortior. V zjedinenji je moč. V prvih časih so kristijani bili vsi za enega in eden za vse; enega duha in enega srca so kot en mož skrbeli za občni blagor in se borili zoper sovraže. Napominani shod pa naj bode v tem smislu zvezda jutrajšica jednosti našemu dobremu katoliškemu ljudstvu. Zbirajmo moči ter vzbujajmo v ljudstvu katoliško zavest, in močni bomo v obrambi zoper vse nasprotnike; z združenimi močmi bomo rešili naše ljudstvo verskega ter gmotnega pogina.

Iz Prage, dne 16. junija. (Posnemalci praške izložbe. — Prouzročitelji pribramske nesreče — zaprti.) Te dni se je v mestni svetovalnici vršil občni zbor generalnega odbora deželne jubilejske izložbe. Glavni predmet razpravam je bilo računsko poročilo, koje je jako ugodno, in iz njega je razvidno, da je bila naša izložba največja, kolikor je bilo doslej prirejenih izložeb deželnih v kaki deželi.

Izložbo je obiskalo vkupe 3.433.000 oseb, koje so plačale vstopnine 727.437 gld. Vse denarni promet je znašal 3.213.044 kr. Čisti dobiček ni še povsem dognan, a izvestno je, da bode znašen, za tem se je iz dobička dobilo 10.000 gld. na izdajo izložbenega dela: „Sto let práce“ (dela). Vrh tega je odbor brezplačno prepustil deželnemu odboru poslopj za 600.000 gld.

Garancijski zaklad je popolnoma nedetaknen. — „Ne dá se tajiti,“ — pravi končno to poročilo, — „da je ta izložba in nje velikanski uspeh v nas vseh vzbudil in okrepil zaupanje, samozavednost in narodni ponos, da je nam v srce vsadila trdno vero v bodočnost našega narodnega napredka; rasti torej ta napredek in procvitaj v čast domovine in „blagor naroda“!

Jubilejska naša izložba ni ostala brez učinka. Njen vzgled našel je posnemalce. Tri izložbe so neposredna posledica naših lanských tekmovanj v vseh strokah duševnega in gmotnega dela, in sicer so to izložbe v Plovdivu letos, v Ruščuku prihodnje leto, v Belem Gradu, in smelo trdim, da vsaj nekoliko tudi leta 1894 v beli Ljubljani.

Te izložbe so prve na balkanskem poluotoku, odkoder smo prejšnja leta čuli samo o hudem preganjanju narodov, o krvavih sukobih in junaških bojih, to so prve žlahne cvetke, koje so onđaj poguale na drevesu svobode in v osolnčji samostalnosti.

Toda niso samo idealne smeri te jugoslovanske izložbe, deca naše izložbe, temveč i važnega praktičnega pomena. Zaradi same idejalnosti se ne prirejajo narodne izložbe. Bolgari in Srbi hoté podati in sami zaznati obraz sedanjih gospodarskih in obrtnih izdelkov, pojasniti, česa trebajo v svojo povzdigo, in se uveriti, kje in odkod jim je najbolje jemati, kje in kako se najboljšé dobiva in izdeluje.

Češki narod je še vselej spremljal z iskrenimi simpatijami vse napore svojih jugoslovanskih bratov po svobodi in omiki, njih prizadevanja smatral je kot svoja in je tudi pomagal dejansko v marsikaki zadevi. A tudi češkemu narodu, kojemu se iz te idejalne strani obljubuje jugoslovanski uspeh, odprlo se je tu polje k praktični udeležbi, polje, na kojem more postati njega sodelovanje prospešno, a tudi dotičnim jugoslovanskim deželam.

Skušnje in zgodovina učé nas dostatno, da je obrtna in trgovinska vzajemnost močna vez v življenju narodov. Tako nam izložba naša tudi neposredno predočuje prospehe in važnost našo. Koristila nam je domá in pred ostalim svetom, a zdaj se deca njena v Plovdivu, Ruščuku, Belem Gradu in v — Ljubljani oglašajo, da združijo češke koristi z jugoslovanskimi koristmi v skupnost.

Tajnost, koja je doslej obdajala in zakrivala uzrok strašanskega požara v pribramskih rudnikih, je — odkrita! Nesrečni prouzročitelji grozne te katastrofe, koji je vsled nepreviđenosti in nesrečne slučajnosti pokopal več nego 300 svojih tovarišev, bil je včeraj prijet in zaprt. Pri okrajuem sodišču v Příbramu je povedal, da ga preveč peče vest in očitanje, ker vé, kdo je zakrivil to nesrečo. Rudokop Havelka iz Orlova je ovadil kot prouzročitelja katastrofe rudokopa Kříža iz vasi Oseče; poslednjemu je opoldne 31. dne maja po nesreči v Marijinem rovu pal iz rudniške svetilke stenj, in ta je zasmodil leseno nadstropje. Prej, nego se je vzdramil presenečeni rudokop, da bi zadušil ogenj, razširil se je požar na vse strani. Kříž ni imel poguma, da bi oznanal nesrečo na pristojnem mestu in poklical pomoč, — pobegnil je iz rova. Njegovemu tovarišu Havelki, ki je vse to zdaj obelodanil, zadošila sta se dva brata pri tej katastrofi.

Uradno je zdaj dognano, da je vkupe ponesrečilo 319 rudokopov. Oženjenih je bilo 287, vdovcev 5 in 27 samecev. Oženjeni so zapustili 678 otrok pod 14. letom in 69 med 14. in 16. letom.

Pri tako ogromnem številu nepreskrbljenih vdov in sirot spominjam se katastrofe, koja se je pripetila menda pred 10 leti v Belgiji, v Monsu, kjer je nad 300 premokopov zgubilo svoje življenje. Tedaj so pobirali za ostale po ponesrečenih po širnem svetu, da, celó Amerika je bila poslala 600.000 frankov. Vsaka osiročena rodovina dobila je gledé na število otrok po 10 do 15.000 frankov!

Tako imoviti pri nas nismo. Javna milodarnost, razcepljena na sto in sto stranij, kmalu opeša. Blagajnica pribramskih rudokopov bode v 10 letih popolnem izcrpana, dasi ima zdaj premoženja nad jeden milijon!

Letni deficit že zdaj iznaša okoli 60.000 gld., kaj bode stoprav, ko na blagajnico poteka nad 1000 vdov in sirot. Kaj potem?

Po moji priprosti pameti skrbeti ima za vdove in sirote isti, v čegar žepe se steka tudi dobiček, osobito pa tedaj, ko bo preiskava pokazala, da bi se ne bila dogodila taka grozna nesreča vzlic Križevi lahkomišljenosti, da bi ne tičal i tu v maresčem velikaški — kitajski cof!

Čital sem nekoč, da na veleposestvu kneza N. ni smel oskrbnik prej s polja poklicati delavcev, kadar je deževalo, nego vprašati je moral prej centralno ravnateljstvo nekje tam v Pekingu, — a teh gospodov pa nikoli ni bilo v pisarni!

Dnevne novice.

V Ljubljani, 20. junija.

(„Matica Slovenska.“) Upravni odbor „Matice Slovenske“ je imel preteklo soboto kratko posvetovanje, da se konečno dogovori o važnejših predmetih za občni zbor. Ta se bo vršil, kakor je bilo že naznanjeno, v sredo 22. dne t. m., ob pol 5. uri popoldne v mestni dvorani in opozarjajo se nanj še jedenkrat društveniki, da bo udeležba tem častnejša. Ker se približuje konec šolskega leta, sklenilo se je pri tem razgovoru tudi, da bodi naslednja odborova seja po občnem zboru takoj v četrtek dne 23. dne t. m. ob šestih popoldne v matični hiši na Kongresnem trgu v konstituiranje odbora in tudi v ta namen, da se rešijo najnejše stvari, ktere so po predsedništvu naznanjene bile odbornikom.

(Imenovanja.) Pristav pri celjskem okrožnem sodišču Karol Martinak je imenovan okr. sodnikom v Sevnici, pravni praktikant pri celjskem okrožnem sodišču R. Jordan avskultantom za Štajersko. C. kr. okr. glavar v Brežicah Fr. Kanowski je premeščen v Maribor, okr. komisar Adolf Rotondi d'Arail za je imenovan voditeljem okr. glavarstva v Brežicah. Poštna komisarja Nikolaj Dudan in Jos. Gils sta imenovana tajnikoma pri poštnem in brzojavnem ravnateljstvu v Trstu.

(Odlikovanje.) Major g. J. Wodniansky, poveljnik tukajšnjega brambovskega bataljona št. 25., je odlikovan z viteškim križcem Franc-Josipovega reda.

(Duhovniške premembe v ljubljanski škofiji.) Č. g. Josip Laznik, administrator v Podlipi, je prezentiran za župnika v Polhovem Gradcu. Č. g. Jos. Gregorič, kapelan v Višnji Gori, je premeščen na Trebelno; na njegovo mesto pride semeniški duhovnik č. g. Jakob Pavlovčič.

(Včerajšnja procesija sv. Rešnjega Telesa) pri sv. Jakobu je bila prav slovesna. Udeležili so se je učenci II. mestne deške in deklice osemrazredne dekliške šole pod vodstvom gg. učiteljev in učiteljic, družba rokodelskih pomočnikov z zastavo pod nadzorstvom predsednika prečast. g. konz. svetovalca prof. Gnežde, veteranci, nad 700 svetilcev in svetlk. mej dekleti mnogo v narodnih nošah, dolga vrsta belo-oblečenih deklic in ogromna množica občinstva. Najsvetejše je nosil mil. gosp. prošt dr. Jare, za Najsvetejšim so se razvrstili razni dostojanstveniki in oddelki vojakov. Neumorno delavni velečast. g. kanonik in župnik Rožman je oskrbel šentjakobski cerkvi krasno novo nebo. Naročil ga je pri gospej Hofbauerjevi, izdelala ga je dunajska tiskarna Krickl & Schweiger. Blago je iz težke svile (moiré antique), prav bogato z zlatom vezeno, nebo je pravi kras šentjakobski cerkvi.

(Katoliški shod.) Iz Gorice se nam piše: Visokočastiti gospod Fr. Mercina, stolni korar in kapiteljski dekan v Gorici, je sklical na dan 23. junija v veliko semenišče shod, pri katerem se bo razgovarjalo o I. slovenskem katoliškem shodu. Vabijo se vsi katoliško misleči možje po Goriskem, da bi se mnogobrojno udeležili tega razgovora in pri tej priliki izrazili svoje želje gledé katoliškega shoda.

(Glasbene Matice“) moški zbor ima svoji pevski vaji jutri, v torek zvečer ob 8. uri in ženski zbor v četrtek 23. t. m. zvečer ob 8. uri v Knezjem dvorcu. Vadilo se bode v petju za izlet odbranih pesni in zato so naprošeni gospodje in dame, da se vaj udeležé polnoštevilno.

(Vodstvo muzejskega društva) opozarja s tem svoje člane, da bode jutri (v torek) zvečer ob sedmih v Rudolfinu občni zbor in želi obilne udeležbe.

(Zarotil) se je g. dr. Stanger, isterski deželni poslanec in odvetnik v Voloski, z gospicb Franjo Domladiševu iz Ilir. Bistrice.

(Ogenj.) Sinoči okoli 7/7. uro sta dva strela z Grada naznanila ogenj. Gorelo je v dimniku Rode-tove hiše pri sv. Krištofu. Ko je gasilno društvo prihitelo gasiti, so bili že domači zadušili ogenj.

(Pojasnilo.) Nedavno smo po nekem nemškem listu prinesli vest, da so Matevž in Šimen Cajhen s Črnuč in Janez Pleško iz Trzina v Mixnitzu pri Gradcu skoro smrtno ranili nekega krčmarja. Kakor pa se nam poroča, je resnica prišla na dan. Omenjeni trije so bili sicer jeden mesec pripti v preiskovalnem zaporu, ali na podlagi izpovedbe prič so bili kot nedolžni spoznani in sodišče jih je izpustilo iz zapora; vsa daljna preiskava je ustavljena.

(Vik in krik v Izraelu!) Iz Celovca se se nam piše: Strašansko hrop nastal je zadnje dni v nam nasprotnem nemškem taboru zoper „bindišarje“, na koje v zadnjem časpi bajé čudno toploti sije solnce vladne milosti, na katere se kar vsipljejo razne „koncesije“, ki so pa „Faustschläge in das Gesicht des deutschen Volkes in den Alpenländern“, kakor vedó pripovedovati premodre celovške „Fr. St.“ — Nam nasprotni listi so odprli vse svoje satvornice zopet, ki se itak malo kdaj zapró, da v dolgih vodenih člankih izlivajo nad Slovence ves svoj žolč. Z vso ono nezmerno strastjo, kakor jo nahajamo le v nasprotnem židovsko-psevdo-liberalnem časopisju, vrgli so se nemški listi nad Slovence, z najrobatejšim cepeem udrihajo olikani (??) nasprotniki po „Clericalismus und slavischer Grössenwahn“. Bridko jadikujejo nasprotni listi, češ, da je „nemštvo“ na Koroškem in Štajerskem „v skrajni nevarnosti“ — da mu preti pogin in da mu treba nujne pomoči! — Smešno! Res, radi bi vedeli, kje v širni Avstriji se godi Nemeu, ki si v svoji brezmejni nadutosti domneva, da ima le on še pravico do obstanka, kakšna krivica! Na vseh straneh se šopiri oblastno nemščina, slovanski živeli se dosledno poriva v kot, — a vklub temu pridejo nemški listi in s surovimi napadi razburkavajo javno mnenje, češ, — nemštvo je v nevarnosti! Pač večjih lažij se težko kje najde, kakor jih baš sedaj zopet moreš čitati po nemških liberalnih časnikih. Upajmo, da da bo i ta sila razpadla v nič, iz kojega je nastala.

(Osebna vest.) Bivši sekundarij v deželni ljubljanski bolnišnici, g. dr. Josip Rakež, poznat narodnjak slovenski, po rodu koroški Slovenec, naselil se je kot zdravnik v Ljutomeru na Štajerskem in ne v Velikovecu na Koroškem, kakor se je svoječasno, žal, neutemeljeno poročalo po slovenskih listih.

(Strela.) S Pivke se piše: Sv. Vida dan je bil za Pivčane strašen, kakeršnega ljudje že dolgo ne pomnijo. Zvečer proti 6. uri se pripode od juga črnosivi oblaki z grmom in bliskom, ulije se silna ploha, mož Lovro Vdovič iz Zagorja in žena njegova bežita z njive pod bližnji hrast. V tem hipu trikrat treščí, tretjič udari 2 metra proč od moža in žene. Mož obleži kot mrtev, žena pa kliče na pomoč. Mimo pride voznik iz Zagorja, vzdigne in strese moža, ki ga je puh strele omotil; žena je bila blede strahu. Na pomoč prihite tudi zagorski g. vikarij in ljudje z vozom, na katerem oba odpeljejo v Zagorje. Možu je strela osmodila lase, ožgala ga po prsih in z desne noge potegnila čevljev, za katerim je imel vtaknjen krivec. Doma so ju greli in drgnili, ker v nogah ju je lomil hud krč. Mož je že boljši, žena pa je zelo oslabela in toži, da jo močno peče po životu. Smrtne nevarnosti ni, vendar pa utegneta še dolgo ležati. Ljudje kolnejo pogostoma: Strela te ubij! Ta žalostni slučaj jih zopet uči božje kazni.

(Nesreča.) V Gropadi pri Bazovici ubila je strela mladeniča, ki je nesel domov seno za kravo. Našli so ga sredi travnika precej osmojenega od strele.

(Ljubeznjiva sestra.) Iz Trsta se nam piše: V Skorkoli pri Trstu videla je hči nekega posestnika svojo teto, ki sicer staneje v Gorici, da je imela nekaj opraviti na domači njivi. Hči pové očetu, da ja videla teto, ali oče jej neče verjeti. Čez nekaj časa pa najdejo otroci mej sočivjem jokajoče dete, staro kaka dva meseca. Urno hité za teto in jo vjaméjo pri velikej vojašnici v Trstu ter izročé mestnemu redarstvu. Izpovedala je, da je dete dobila v Gorici od neke osebe, katera jej je plačala baje 150 gld., da naj otroka spravi živega v varen kraj. Ona pa ni znala boljšega, kakor nesti otroka v Trst na posestvo svojega brata, kateri je dober človek in

bo po njenej misli dobro skrbel za otroka. Tedaj pa bo morala v zaporu premišljevatí svoje „dobro delo“. Pa naj kdo reče, da to ni „ljubeznjiva sestra“.

(Morskega volka) videli (?) so zopet letos v pristanišču v Trstu. Naš poročevalec dostavlja: To je že tako običajna laž vsako leto, ko se začne kopanje v morju, da tega nihče ne veruje, niti oni časniki ne, ki to trobijo mej svet.

(Pri občinski volitvi) v Čekovniku v logaškem okraji je bil izvoljen županom posestnik Anton Rupnik, svetovalcema Jan. Sinkovec in Lor. Rupnik. — V Nasovčah v kamniškem okraji je bil izvoljen županom posestnik Andrej Barle, svetovalcema Janez Sedlar in And. Kern.

(Toča) je dne 17. t. m. močno pobila v župniji Sv. Duha nad Krškem.

(Akad. društvo „Triglav“) v Gradcu priredi v sredo, 23. t. m. v čitalniških prostorih, Bürgergasse, 8., II. ob 6. uri na večer svoje IV. redno zborovanje za poletni tečaj 1892 s tem-le vspeedom: 1. Čitanje zapisnika, 2. Poročilo odborovo, 3. Poročilo odborov ad hoc, 4. Poročilo revizorjev knjižnice, 5. Slučajnosti.

(Avstrijske pošte po — pruskem vzoru.) „Kurjer Lwowski“ poroča, da je prihod ravnatelja nemških pošt, tajnega svetnika Stephana, in odličnih nemških in avstrijskih poštних uradnikov v Galicijo v zvezi z nameravano preustrojitvijo avstrijskega poštarstva po — pruskem vzoru!

(Tobak.) Po uradnem izkazu je sedaj v Avstriji 72.574 malih trafik in 969 velikih prodajalcev.

(Na vislice) je obsodilo celovško porotno sodišče dne 11. t. m. posestnika Fr. Glauneggerja iz Bitenj na Koroškem, ki je dne 31. decembra m. l. umoril in obesil svojo ženo.

(Konjska železnica v Celovcu) ne prospera in vklub veliki podpori, ki jo plačuje mestni zastop, ima podjetje že v prvem letu velik deficit. Vozilo se je tekom upravnega leta kakih 222.100 oseb, največ avgusta meseca (43.100), najmanj februarja (4667), dne 30. januarja samo 60! Februarja meseca je imela železnica 261.78 gld. dohodkov, a samo za sol, s kjo so se morale potrositi proge, se je v istem mesecu izdalo 320 gld.! Zato mislijo prihodnjo zimo promet izdatno skrócić.

(Razpis dobave.) C. kr. ministerstvo za deželno brambo je z razglasom maja meseca t. l. razpisalo dobavo narejenih oblačil in oprav za c. kr. deželno brambo potom splošne konkurence. Mej predmeti, katere je oddajati c. kr. domobranskemu opravnemu glavnemu skladišču na Dunaju, so tudi naslednji: Neokovani konjski količi, pleteni bombažasti telovniki, rokavice, ovratnice, listnice za podčastnike, vrvi za povezavanje krme, napojne goliče, sedla, konjska česala, šteti (krtače), konjske odjeje, vojaške steklenice, kuhinjska posoda, infanterijske lopate, mesarsko orodje in dr. Pismene ponudbe izročiti je najkasneje do 30. junija t. l. do dvanajstih opoldne pri c. kr. ministerstvu za deželno brambo na Dunaju. Podrobnosti poizvedo se lahko v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Narodno gospodarstvo.

Doneski k razvoju obrta pa tehnološki obrtni muzej na Dunaju.

(Dalje.)

Tehnološki obrtni muzej je zavod, kateri pospešuje tehnični del obrtne produkcije in sicer s pomočjo pouka, raziskavanja, tehnične preiskave, razširjanja napredka v obrti s pomočjo publicistike in direktnega vpliva na obrtno prakso. Celi zavod se deli v dva velika dela: pravi muzej in delavnice ali šole. V muzeju je zbirka obrta tikajočih se predmetov, velezanimiva, ker obsega orodja ne le iz raznih dežel, ampak tudi iz reznih dob.

Tako je n. pr. razstavljenih več klavirjev iz preteklega stoletja, zbirka ključev in ključavnic, ki so se ohranili iz drugega stoletja po Kr. do naše dobe. Tu vidiš raznovrstne, za trdi in mehki les posebne žage, od najmanjše ročne do največje cirkularne žage, vsakovrstne sekire s pripravnim toporiščem, razno mizarско orodje, ki se je dosedaj izkazalo kot najboljše. Med tem naj omenim ameriškanske obličje, ki se posebno odlikujejo po svoji jednostavnosti in pripravnosti. Tu je cela zbirka modelov za okna z vsemi potrebnimi posameznostmi, ki so pa tako dovršeni, da se pri oknih po teh uzorih izdelanih prepriha ni treba bati, zbirka modelov za navadna in dvojna vrata itd.

Tam se vrsté mize, stoli, naslonjači, omare, okvirji, uzorci za parket in strop (plafond), modeli za kolesa, sode in druga raznovrstna orodja za

vsakdanjo porabo, od priproste lesene žlice do ukusno okrašenega ploščka; vse to je pa tako lično, jednostavno, pripravno in solidno izvršeno, kakor si moremo le želeli. Domačim izdelkom iz Galicije se pridružuje hišna oprava iz Zakopanja na Moravskem, japonskim izdelkom statuete in igrače iz Grödena na Tirolskem; orijentalске mize in stoli, norveški stoli, lično pleteni klobuki in košarice, lesene posode in kasete; vse to se vrsti nakopičeno po prostornih sobah jedno za drugim, praznemu očesu ogledovalca, ponujaje neizmerno zalogo novih motivov, katere lahko v praktičnem življenju prav dobro porabi.

Sole so razdeljene na strokovne šole z celodnevним poukom in na specialne kurze, katere obiskujejo ob večerih in nedeljah osebe, ki so že v praksi ter si hočejo delokrog v svojem poklicu razširiti. Strokovne šole pa se zopet dele v nižje in višje strokovne šole; v nižje šole se vsprejmejo dečki, ki so dovršili 14. leto ter se hočejo v elementarnih vedah obrta izučiti; ta šola torej nadomešča nauk pri mojstru. Pri vsprejemu v višjo strokovno šolo se zahteva, da je kandidat dovršil z dobrim vspehom nižjo obrtno strokovno šolo, spodnjo gimnazijo ali spodnjo realko in 18. leto starosti. Sprejme se tudi oni, ki je dovršil z dobrim vspehom začetni nauk pri kakem mojstru ter naredi skušnjo, s katero pokaže, da ima dovolj teoretične izobrazbe. Kot redni učenci se vsprejemajo le oni, kateri vsem vsprejemnim pogojem zadostijo; drugi so hospitanti. Pouk se prične v začetku oktobra vsakega leta ter se konča za teoretične predmete z 31. julijem, za praktične pa z 31. avgustom. Vsak učenec mora plačati pri vsprejemu 2 gld. vsprejemnine; razven tega pa znaša šolnina 120 gld. na leto, kateri se v 12 obroki naprej plačujejo. Revni, zmožni in pridni učenci se šolnine deloma ali popolnoma oprostijo. Redni učenci dovrše višjo strokovno šolo v dveh letih ter dobijo na podlagi izpita odhodno spričevalo. S tem dobi kandidat pravico, nastopiti službo kot delavski vodja v kakem etablissementu ali kot učitelj na strokovni šoli.

Ko se je bilo odločilo spodnje-avstrijsko obrtno društvo za ustanovitev tehnološkega muzeja, bilo je glavno vprašanje, s katerim delom obrta bi bilo najbolje pričeti. Po nasvetu dvornega svetnika Exnerja se je odprla najprej sekcija za lesni obrt. Jedna glavnih nalog te sekcije je spoznavanje lesa in njega uporaba. Kakor znano, uporablja se v obče kakih 12 vrst lesa, ki so najbolj razširjene in prodajalcem lesa največ dobička donosajo. Te vrste lesa pa nikakor niso vedno najprimernejše in najboljše. Tudi pri nas ne vidimo v obče drugega pohištva, kakor iz orehovega in češnjevega lesa ter se tudi te mode nikakor oprostiti ne moremo, da si je mnogo drugih vrst lesa, ki so primernejše, kakor ona vrsta. Les rudeče bukve, s katerim navadno kurimo, kateri je po svojih lastnostih hrastovemu najbližji in daleč nad orehovim lesom, rabi se pa redko, istotako les bresta, sadnega drevja, javorin murva, ki ima posebno izvrstne lastnosti; razven tega imamo pri nas mnogo lesa primerneza za ornamente: „Erica arborea“, „Ceratonia siliqua“, „Berberis vulgaris“ itd.

(Konec sledi.)

Telegrami.

Konjice, 19. junija. Sprejem novega nadžupnika Jerneja Voha bil jako slovesen. Včeraj sta se mu naproti peljala župana iz trga in okolice s svetovalci do meje konjiškega okraja. Knez Windisch-Grätz mu je do Vojnika nasproti poslal svojo kočijo, sam pa pričakoval v Stranica. Ob meji konjiške župnije postavljen slavalok z napisom: Pri srčen pozdrav veselih faranov novemu dušnemu pastirju. Več hiš lepo okrašenih. V trgu velikansk mlaj. Gospe, na čelu jim kne-

ginja Windisch-Grätz, so pričakovale blizu farne cerkve. Danes v nedeljo zbranih mnogo duhovnikov iz domače, novocerkovske in slov. bistrške dekanije. Opat Ogradi je imel ganljiv cerkven govor. Nad 100 belečlenih deklic spremljalo nadžupnika v cerkev in na dom. Nadžupniku kličemo: Na mnoga leta!

Dunaj, 19. junija. Grof Taaffe se 21. junija odpelje v Ellischau. — Knez Bismarek se je po noči ob 10. uri pripeljal na Dunaj.

Dunaj, 20. junija. Ko se je Bismarek vozil na Dunaj, bil je posebno v Dečinu, Iglavi in Znojmu spoštljivo vsprejet. Ko je na Dunaju Bismarek izstopil v Palfyjevi palači, se je spopadlo občinstvo, največ dijaki, ki so se ondi gnetli, in pa policija, katera je zaprla vhode v palačo. Policijski nadzornik s palicami lahko ranjen, dvanajst oseb so zaprli. Na svet Schweningerjev Bismarek ne vsprejme nobene deputacije, nikogar ne obišče in tudi razstave ne ogleda, ker potrebuje miru.

Dunaj, 20. januarija. Danes je bil osnovni zbor carinskega sveta. Zborovalce je nagovoril trgovski minister. Njegov govor je bil z odobravanjem vsprejet.

Umrli so:

16. junija. Ana Žagar, prodajalka, 77 let, Mestni trg 12, vnetica črev. — Leopoldina Klobučar, pisarjeva hči, 7½ leta, Gledališke ulice 6, plućnica.

17. junija. Franciška Tomić, zasebnica, 62 let, Poljanska cesta 27, srčna h ba. — Marija Kregar, prodajalka, 75 let, sv. Jakoba trg 11, kap.

V bolnišnici:

15. junija. Teodor Salokar, trgovec, 40 let, pyaemie.
16. junija. Lucija Šerjak, gostija, 36 let, jetika.

Tu je l.

16. junija.

Pri **Maliču**: Platzer s hčerjo; Rappaport, železniški uradnik, s soprogo; Lewy, Kaiser, Breck, Gotscherl, trgovci, z Dunaja. — Stega s soprogo iz Trsta. — Baron Schweiger, okrajni predstojnik, iz Bosne. — Schuster s soprogo iz Starega Trga. — Lukan, topničarski poročnik, iz Št. Vida. — Krainz, blagajnik, s soprogo in teto, iz Opatije. — Oblak, kontrolorjeva soproga, iz Vipave.

Pri **Stonu**: Weiss, trgovec; Schlosser, potovalec, z Dunaja. — Kratky, policijski komisar, iz Gorice. — Lapajne, okrajni komisar, iz Postojine. — Wortman, sosesnik tovarne, z Reke. — Seidl in Thieman, trgovci, iz Prage. — Morgenstern, trgovec, iz Budimpešte.

Pri **južnem kotodvoru**: Kolerich, vdova profesorja, iz Trsta. — Orsetich s sestro iz Grada. — Simonitsch, pekovski mojster, s soprogo, iz Ljubna. — Knifc, trgovec, iz Vipave.

Pri **Virantu**: Krašovic s soprogo iz Grada.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Vetar	Vreme	Mokrina na 24 ur
		barometra v mm	termometra po Celsiusu			
18.	7. u. jut.	736.5	13.4	sl. sever	oblačno	0-00
	2. u. pop.	734.9	21.8	sl. vzh.	jasno	
	9. u. zveč.	734.9	16.0	brevz.	"	
19.	7. u. jut.	734.4	14.0	brevz.	megla	2-50 dež
	2. u. pop.	733.9	16.4	sl. zap.	oblačno	
	9. u. zveč.	734.4	15.6	"	"	

osrednja temperatura obeh dni 17.1° in 15.3°, oziroma za 1.3° in 3.2° pod normalom.

Dunajska borza.

Dne 20. junija.

Papirna renta 5%, 16% davka	95 gld 60 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	95 " 30 "
Zlata renta 4%, davka prosta	113 " 35 "
Papirna renta 5%, davka prosta	100 " 85 "
Akcijske avstro-ogerske banke, 600 gld.	996 " — "
Kreditne akcije, 160 gld.	319 " 10 "
London, 10 funtov strl.	119 " 35 "
Napoleonondor (20 fr.)	9 " 49 "
Cesarski cekini	5 " 67 "
Nemških mark 100	58 " 55 "

Dne 18. junija.

Ogerska zlata renta 4%	111 gld. 95 kr.
Ogerska papirna renta 5%	100 " 60 "
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	140 " 50 "
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	152 " — "
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	182 " 75 "
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	96 " 25 "
Zastavna pisma	100 " 20 "
Kreditne srečke, 100 gld.	188 " 75 "
St. Genois srečke, 40 gld.	63 " — "

Ljubljanske srečke, 20 gld.	22 gld. 25 kr.
Avstr. rudečega križa srečke, 10 gld.	17 " 70 "
Rudolfove srečke, 10 gld.	23 " 50 "
Salmove srečke, 40 gld.	63 " — "
Windischgraezove srečke, 20 gld.	64 " 50 "
Akcijske anglo-avstrijske banke, 200 gld.	154 " 25 "
Akcijske Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v. 2922	— " — "
Akcijske južne železnice, 200 gld. sr.	100 " 50 "
Papirni rubelj	1 " 22 "
Laških lir 100	46 " — "

MERCUR menjarnična delniška družba na Dunaju, I., Wollzeile šte. 10.

Najkulantnejše se kupujejo in prodajajo v kursnem listu navedeni vrednostni papirji, srečke, valute in devize.
Razna naročila izvrše se najtočneje.

Za nalaganje glavnih priporočamo:
4% galliske propinacijske zadolžnice.
4½% zastavna pisma peštanske ogerske komercionalne banke.
4½% komunalne obveznice ogerske hipotečne banke z 10% premijo.
Na te papirje daje posojila avstro-ogerska banka in podružnice njene.

Državna dobrodelna loterija.
Žrebanje dne 23. junija.
Glavni dobitok 60.000 gld.
v 4% ogerskih zemljiščnodveznih obligacijah.
1 srečka gld. 2—; 2 srečki le gld. 3-60; 5 srečk le gld. 9—; 10 srečk le gld. 17—.

Zahvala.

Prisrčna zahvala bodi vsem, ki so nas tolažili in izrazili sočutje povodom dolgotrajne bolezni in prebitke izgube našega nepozabnega soproga, oziroma očeta, deda in brata, gospoda

Andreja Kneza,

posestnika in načelnika cestnega odbora ljubljanske okolice.

Zahvalimo tudi iskreno prečast. duhovščino, darovalce krasnih vencev in udeležence pogreba, osobito blag. gosp. okr. glavarja ces. svetnika J. Mahkota, nadinženirja g. Witschla, tajnika g. Šlibarja, spošt. župane iz okolice, cestne odbornike, imenoma g. Mathiana, sorodnike, znanee in prijatelje; vse udeležence sploh.

Na Viču, dne 20. junija 1892.

297 1

Žalujoča rodbina Knez.

Prodajalka,

bolj priletna, stara 30 do 40 let, dobra katoličanka, katera je že bila v kaki prodajalnici mešanega blaga na deželi, sprejme se takoj v prodajalnico mešanega blaga v nekem mestu na Gorenjskem. — Vsa pojasnila in pogoji se zredijo pri uredništvu „Slovenca“.

288 3—3

Trgovski pomočnik

za trgovino z mešanim blagom se hitro sprejme pri

Francu Ks. Petku

292 2—2

na Ljubnem v Savinski dolini.

Vodozdravilnica v Kamniku, Kranjsko.

(Postaja lokalne železnice Ljubljana-Kamnik.)

Zdravljenje po navodu župnika Kneippa

pod vodstvom posebnega zdravnika.

Poletni kurs se je pričel 18. junija.

Pojasnila gledé stanovanj in zdravilnice daje

294 3—1

vodstvo.

Marsala Florio.

Znamka S. O. M. Najboljše laško namizno vino, priporočajo ga zdravniki za krepitev slabotnim, bolnim in prebolelim. — Steklenica 1 gld.

Gosp. lekarnarju G. Piccoliju v Ljubljani.

Podpisani Vam potrjujemo s tem, da že 18 let prejimate Marsala vino iz naših kletij in sicer najboljše. Pooblašamo Vas, da to potrdilo, kakor je resnično, objavite in se podpišete z veleposilovanjem J. & V. Florio.

Palermo (Italija) meseca dec. 1891.

Piccoli-jeva lekarna „Pri angelju“ v Ljubljani, Dunajska cesta.

Vnanja naročila se proti povzetju svote točno izvršujejo. (262) 3